

**โมเดลเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมการออมของพยาบาลในกลุ่ม
โรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร**
**A Causal Model of Savings Behavior of Nurses in Private Hospitals Group
in Bangkok Metropolis**

วรรณกร คำแฝง* ปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพชร² และมานพ ชุนิน³

Wannakorn Kumfang* Pinkanok Wongpinpech² and Manop Chunin³

Received: May 23, 2018, Revised: July 10, 2018, Accepted : July 27 , 2018

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการออมของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมการออมของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ พยาบาลในโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร พื้นที่ในการจัดเก็บ คือ กรุงเทพมหานคร จำนวน 503 คน เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า ระดับพฤติกรรมการออมของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับปานกลาง และผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเหตุและผลที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงและพัฒนาขึ้น มีความสอดคล้อง กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2=7.16$, $p\text{-value}=.07$, $df=3$, $GFI=.99$, $AGFI=.95$, $RMR=.03$, $RMSEA=.05$) ประกอบด้วยการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการออม และปัจจัยการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม การออมมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการออมของพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยพฤติกรรมการออมของพยาบาลมีอิทธิพลทางตรงต่อปัจจัยความเครียดทางการเงินในที่ทำงานของพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยปัจจัยเชิงสาเหตุทั้งสามปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยเจตคติต่อการออม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการออม และปัจจัยการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการออม ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการออมของพยาบาลได้ร้อยละ 49.4 และปัจจัยเชิงสาเหตุทั้งสามปัจจัย และพฤติกรรมการออมของพยาบาลร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความเครียดทางการเงินในที่ทำงานของพยาบาลได้ร้อยละ 0.4

คำสำคัญ : พฤติกรรมการออม เจตคติต่อการออม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการออม การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการออม ความเครียดทางการเงินในที่ทำงาน

* นักศึกษาปริญญาเอก สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

* Ph.D. Candidate, Doctor of Philosophy Program in Industrial and Organizational Psychology, Faculty of Applied Arts, King Mongkut's University of Technology North Bangkok.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

² Assistant Professor and Ph.D., Faculty of Applied Arts, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

³ รองศาสตราจารย์ ดร. คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

³ Associate Professor and Ph.D., Faculty of Applied Arts, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

Abstract

The purpose of this study were 1) to study savings behavior of nurses in private hospitals group in Bangkok metropolis 2) to examine a causal relation model of savings behavior of nurses in private hospitals group in Bangkok metropolis. The sample of this study consisted 503 nurses working in private hospitals group. Bangkok Metropolis was the area in which data were collected. The research instrument was a questionnaire. Data analytical techniques include descriptive statistics, i.e., mean and standard deviation. Also, Pearson's product moment correlation coefficient method and the structural equation modeling (SEM) have also been adopted. The results showed that the total of nurses in private hospitals group in Bangkok metropolis had savings behavior was at a middle level and the findings reveal that the models of the study fitted with the empirical data (Chi-square =7.16, p-value =.07, df =3, GFI =.99, AGFI =.95, RMR =.03, RMSEA = .05). Further, the study indicated that subjective norm toward savings behavior and perceived behavior control for savings behavior had direct effect on savings behavior of nurses at the significance level of 0.01 and savings behavior of nurses had direct effect on financial stress at workplace at the significance level of 0.05. All of three causal factors are attitude toward savings behavior, subjective norm toward savings behavior and perceived behavior control for savings behavior that jointly explained 49.4% of savings behavior of nurses. In addition, three causal factors and savings behavior of nurses jointly explained 0.4% of financial stress at workplace.

Keywords: Savings Behavior, Attitude Toward Savings Behavior, Subjective Norm Toward Savings Behavior, Perceived Behavior Control for Savings Behavior, Financial Stress at Workplace

1. บทนำ

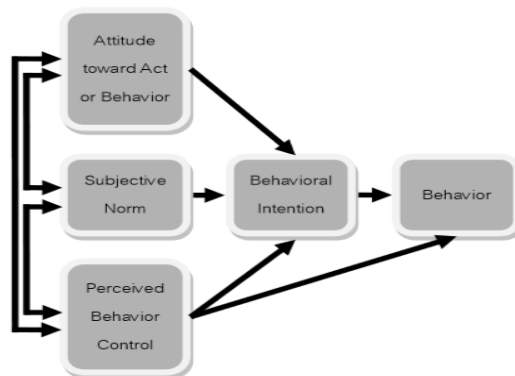
ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ปัจจัยหนึ่งที่เป็นตัวกำหนดการเจริญเติบโตของระบบเศรษฐกิจที่สำคัญคือ การลงทุนหรือการสะสมทุน โดยแหล่งที่มาของเงินทุนที่สำคัญมีอยู่ 2 แหล่งด้วยกันคือ แหล่งเงินทุนภายในประเทศ และแหล่งเงินทุนภายนอกประเทศ แหล่งเงินทุนภายในประเทศนั้นได้มาจากการออมของคนในประเทศ ได้แก่ การออมของครัวเรือน การออมของธุรกิจ การออมของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ ส่วนแหล่งเงินทุนภายนอกประเทศ ได้แก่ การออมจากต่างประเทศ ซึ่งถูกนำเข้ามาในรูปของเงินกู้ การได้รับความช่วยเหลือและการลงทุนจากต่างประเทศ สำหรับประเทศไทยในระยะที่ผ่านมาการออมทรัพย์ภายในประเทศอยู่ในระดับที่ไม่เพียงพอกับความต้องการลงทุนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ทำให้ช่องว่างระหว่างการออมและการลงทุนได้ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ประเทศจำเป็นต้องกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ ก่อให้เกิดหนี้สินปีละหลายหมื่นล้านบาท ซึ่งภาระหนี้สินที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วนี้ ย่อมส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพเศรษฐกิจในด้านการเงินการคลังของประเทศ ดังนั้นการออมถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้เศรษฐกิจเจริญเติบโต มีการขยายการผลิต การจ้างงาน การลงทุน การกระจายรายได้ การขยายสินเชื่อทางธุรกิจ ทำให้เกิดการจ้างงานในระดับสูง และลดความผันผวนทางเศรษฐกิจ เนื่องจากการออมในระดับสูงจะทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศไม่ต้องอาศัยแหล่งกู้ยืมเงินลงทุนจาก

ต่างประเทศ แม้เศรษฐกิจจะถดถอยก็สามารถพึ่งพิงการออมภายในประเทศ ทำให้เศรษฐกิจพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2553)

อาชีพพยาบาลเป็นอาชีพที่นับว่ามีบทบาทสำคัญในการสร้างคุณค่าเพิ่มให้กับงานบริการให้กับผู้ป่วย ครอบครัว และชุมชน เนื่องจากพยาบาลเป็นบุคลากรกลุ่มใหญ่ และใกล้ชิดกับผู้ป่วยบริการมากที่สุด การปฏิบัติงานของพยาบาล ถือเป็นลักษณะงานที่แสดงถึงความเป็นวิชาชีพ เนื่องจากมีการนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการแก้ไขปัญหา โดยมีเครื่องมือสำคัญที่แสดงถึงความเป็นวิชาชีพ นั่นคือ การปฏิบัติงานโดยใช้กระบวนการพยาบาล (กองการพยาบาล, 2544) และจากข้อมูลจำนวนสมาชิก และทุนดำเนินงาน เปรียบเทียบระหว่างปี 2553-2557 ของ สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลตำรวจ จำกัด พบว่าจำนวนเงินให้กู้แก่สมาชิกมีจำนวนสูงขึ้นเรื่อยๆ จาก 1,760.50 ล้านบาท ในปี 2553 จนถึงในปีล่าสุด ปี 2557 ทางสหกรณ์เพิ่มจำนวนเงินให้กู้แก่สมาชิกสูงถึง 3,278.84 ล้านบาท จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสมาชิก หรือบุคลากรทางด้านสาธารณสุขมีอัตราการกู้ยืม หรือเป็นหนี้สูงขึ้น ซึ่งเมื่อเทียบกับสัดส่วนประชากรในโรงพยาบาล กลุ่มประชากรที่มีจำนวนมากที่สุดคือ พยาบาล ซึ่งจากข้อมูลในช่วงต้นอาจกล่าวได้ว่าพยาบาลมีการกู้ยืมสูงขึ้นเรื่อย ๆ เปรียบเทียบจากปี 2553 เงินให้กู้เฉลี่ยต่อสมาชิกอยู่ที่ 74,852.88 บาท และในปี 2557 เงินให้กู้เฉลี่ยต่อสมาชิกเพิ่มขึ้นอยู่ที่ 118,424.32 บาท (สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลตำรวจ จำกัด, 2558) ซึ่งหากพยาบาลประสบปัญหาภาระหนี้สิน หรือมีการจัดการทางการเงินไม่ดี อาจส่งผลทำให้เกิดความเครียดทางการเงิน และนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่ไม่ดี (Griffit & Gilroy, 1997)

จากความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมกรรมการออมอยู่ในระดับใด และโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมกรรมการออมของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ ซึ่งสามารถนำผลการวิจัยมาใช้พยากรณ์พฤติกรรมของบุคคลหรือองค์การในการออม นำไปสู่การให้คำอธิบาย และการพยากรณ์การออม ที่จะช่วยสร้างความเข้าใจในอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ที่เป็นตัวช่วยและตัวเร่งให้เกิดพฤติกรรมกรรมการออมของแต่ละบุคคลหรือแต่ละองค์การ ซึ่งแนวทางการวิจัยดังกล่าวเป็นการศึกษาโดยประยุกต์ใช้ส่วนหนึ่งของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior) ของ Ajzen ทฤษฎีดังกล่าวจะมีองค์ประกอบหลักสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงปัจจัย หรือตัวกำหนดที่แตกต่างกันว่าจะส่งผลหรือมีความสัมพันธ์กันอย่างไรในการส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมกรรมการออม โดยทฤษฎีดังกล่าวได้พัฒนารอบแนวคิดที่เป็นสากลสำหรับทำนายพฤติกรรมโดยใช้ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมจะส่งผลต่อเจตคติต่อพฤติกรรม (Attitude Toward the Behavior) ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงจะส่งผลต่อการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm) และความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถในการควบคุมจะส่งผลต่อการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control) ซึ่งทั้งหมดจะส่งผลอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมสู่ตัวแปรผล คือพฤติกรรม (Behavior) ดังรูปภาพประกอบที่ 1

รูปภาพประกอบ 1
แบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

จากรูปภาพประกอบที่ 1 จะแสดงให้เห็นว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรม ซึ่งพฤติกรรมที่ต้องการศึกษา คือ พฤติกรรมการออม ซึ่งเป็นการวิจัยที่สำคัญและจำเป็นอย่างมากในการพัฒนาส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมการออมให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ในการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาโมเดลการวิจัยต่อจากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen โดยนำพฤติกรรมการออมมาเป็นตัวแปรต้นกลาง และส่งผลต่อไปยังตัวแปรผล คือ ความเครียดทางการเงินในที่ทำงาน ดังนั้น การศึกษาในครั้งนี้จึงเป็นการบูรณาการความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์และมนุษยศาสตร์เข้าด้วยกัน ทั้งนี้ผลการวิจัยที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรและภาคส่วนต่างๆ ในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมการออมให้กับบุคลากรในภาคส่วนโรงพยาบาลต่อไป

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมุติฐานของการวิจัย

พฤติกรรมการออมเป็นการแสดงออกของบุคคลที่มีการกระทำในลักษณะใดลักษณะหนึ่งต่อไปนี้

- 1) การจัดสรรรายได้เพื่อเป็นเงินออมก่อนการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค
 - 2) การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคตามความจำเป็นสอดคล้องกับรายได้และฐานะของตน
 - 3) การจัดบันทึกรายรับและรายจ่ายเป็นประจำ
- (ปิยดา สมบัติวัฒนา, 2550)

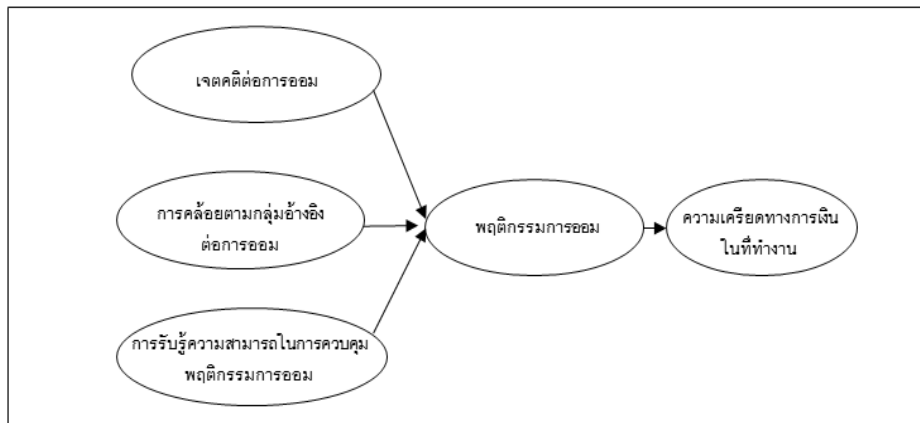
ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior) ของ Ajzen (1985), Ajzen (1988), Ajzen (1991), Ajzen (2002a), Ajzen (2002b), Ajzen (2006a), Ajzen (2006b) ทฤษฎีดังกล่าวจะมีย่อประกอบหลักสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงปัจจัย หรือตัวกำหนดที่แตกต่างกันว่าจะส่งผลหรือมีความสัมพันธ์กันอย่างไรในการส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมการออม โดยทฤษฎีดังกล่าวได้พัฒนารอบแนวคิดที่เป็นสากลสำหรับทำนายพฤติกรรมโดยใช้ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมจะส่งผลต่อเจตคติต่อพฤติกรรม (Attitude Toward the Behavior) ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงจะส่งผลต่อการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm) และความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถในการควบคุมจะส่งผลต่อการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control) ซึ่งทั้งหมดจะส่งอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมสู่ตัวแปรผล คือพฤติกรรม (Behavior)

สำหรับแนวคิดต่อไปคือ ความเครียดทางการเงินในที่ทำงาน เป็นสภาวะทางอารมณ์ที่บุคคลเกิดความเครียดและซึมเศร้าในเรื่องเกี่ยวกับการเงิน ซึ่งส่งผลต่อสุขภาพ และการปฏิบัติงานในสถานที่ทำงานของพนักงาน (Garman, 2002) นอกจากนี้บุคคลที่มีความเครียดทางการเงิน และประสบปัญหาทางการเงิน จะพบว่ามีประสิทธิภาพใน

การทำงานลดลง มีการขาดงานที่มากขึ้น และปัญหาอื่นๆ ในที่ทำงาน เช่น การขโมย (Kim, 2004; Brown, 1999; Garman และคณะ, 1996; Joo & Garman, 1999; Peirce, Frone, Russell, และ Cooper, 1996)

ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้วางแนวทางการศึกษาพฤติกรรมกรรมการออมและปัจจัยเชิงสาเหตุ โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวกำหนดตัวแปรที่ศึกษาและกรอบแนวคิดในการศึกษา ได้แก่ 1) พฤติกรรมการออม หมายถึง การแสดงออกของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีการวางแผนการใช้จ่ายให้เหมาะสมกับเงินที่มีอยู่ มีการใช้จ่ายโดยนึกถึงความพอเหมาะ รู้จักควบคุมการใช้จ่ายไม่ให้เกินรายได้ของตนเอง มีการจัดสรรรายได้เพื่อเก็บสะสมไว้ใช้จ่ายในอนาคต รวมถึงมีการนำเงินออมไปใช้จ่ายในการลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงิน การวางแผนการประกันภัย และการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ 2) เจตคติต่อการออม หมายถึง การประเมินค่าของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครว่าพฤติกรรมกรรมการออมเป็นสิ่งที่ดี มีคุณค่า เป็นสิ่งที่มีประโยชน์มากน้อยเพียงใด มีความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจ มีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบในพฤติกรรมกรรมการออม และมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมกรรมการออม แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิดหรือความเชื่อ หมายถึง การประเมินค่าของพฤติกรรมกรรมการออมว่าเป็นสิ่งที่ดี มีคุณค่า เป็นสิ่งที่มีประโยชน์มากน้อยเพียงใด ด้านอารมณ์ความรู้สึก หมายถึง ความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจ มีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบในพฤติกรรมกรรมการออม และด้านพฤติกรรม หมายถึง การมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมกรรมการออม 3) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการออม หมายถึง การรับรู้ของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครว่าบุคคลที่มีความสำคัญสำหรับเขาได้แก่ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน และสื่อได้ปฏิบัติหรือต้องการให้เขาปฏิบัติตามเพื่อการออม แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ การคล้อยตามครอบครัว หมายถึง การรับรู้ของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อครอบครัว ว่าครอบครัวได้ให้การอบรมสั่งสอน ให้ความรู้ ให้ความสำคัญถึงคุณค่าของเงิน และการจัดการด้านการเงิน เช่น การออมและวิธีการออม เป็นแบบอย่างในการออม หรือมีการใช้เงินที่เหมาะสม ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย เป็นส่วนสำคัญในการวางแผนการออมและการใช้จ่าย มีการพิจารณาการออมและการใช้จ่ายให้เหมาะสมกับฐานะและเงินที่มีอยู่ นอกจากนั้นยังมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการออมของเจ้าหน้าที่พยาบาล การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน หมายถึง การรับรู้ของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อกลุ่มเพื่อนในการชักชวนให้นำเงินไปออม ให้ใช้จ่ายอย่างประหยัด เตือนเมื่อใช้จ่ายเกินความจำเป็น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจออมเงิน และเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้จ่ายเงินอย่างรู้คุณค่า เหมาะสมประหยัด และไม่ฟุ่มเฟือย และการคล้อยตามสื่อ หมายถึง การรับรู้ของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครในการเปิดรับข้อมูล หรือข่าวสารที่ส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการออม และการประหยัด ผ่านสื่อมวลชนรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ สื่อบุคคล สื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสิ่งพิมพ์ต่างๆ 4) การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการออม หมายถึง ความเชื่อมั่นในตนเองของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครว่ามีความสามารถในการวางแผนการใช้จ่าย รวมถึงใช้จ่ายโดยนึกถึงความพอเหมาะ มีการควบคุมการใช้จ่าย และจัดสรรรายได้เพื่อเก็บสะสมไว้ใช้จ่ายในอนาคต มีการนำเงินออมไปใช้จ่ายในการลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงิน การวางแผนการประกันภัย และการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ และ 5) ความเครียดทางการเงินในที่ทำงาน หมายถึง สภาวะทางอารมณ์ของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อสถานการณ์ทางการเงินของตนเกี่ยวกับ รายได้ที่ได้รับ ภาวะหนี้สิน การออมและการลงทุน ที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน และกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยไว้ดังนี้

รูปภาพประกอบ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย 1 : เจตคติมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมกรรมการอมของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชน

สมมติฐานการวิจัย 2 : การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมกรรมการอมของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย 3 : การรับรู้ความสามารถในการควบคุมมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมกรรมการอมของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย 4 : พฤติกรรมกรรมการอมของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครมีอิทธิพลทางตรงต่อความเครียดทางการเงินในที่ทำงาน

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยมีวิธีการวิจัย คือ การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นพยาบาลวิชาชีพ ที่ทำงานอยู่ในโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีแนวทางในการเก็บข้อมูลกล่าวคือ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่ระบุ ว่าเนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุ Comrey และ Lee (1992) ได้นำเสนอแนวทางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างไว้คือ กลุ่มตัวอย่างขนาด 50 หน่วย อยู่ในเกณฑ์ไม่ดีเลย (Very poor) ขนาด 100 หน่วย อยู่ในเกณฑ์ไม่ดี (Poor) ขนาด 200 หน่วย อยู่ในเกณฑ์พอใช้ (Fair) ขนาด 300 หน่วย อยู่ในเกณฑ์ดี (Good) ขนาด 500 หน่วย อยู่ในเกณฑ์ดีมาก (Very good) และขนาด 1,000 หน่วย อยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม (Excellent) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่จัดเก็บทั้งสิ้น 520 คน เมื่อเทียบตามเกณฑ์ที่กล่าวมานับว่าอยู่ในเกณฑ์ดีมาก สำหรับการสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่เฉพาะโรงพยาบาลเอกชนที่มีสถานประกอบการตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งสิ้น 98 แห่ง (สำนักสถานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, 2554) โดยผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลเฉพาะโรงพยาบาลขนาดใหญ่ที่มีเตียงมากกว่า 91 เตียงขึ้นไป ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีทั้งสิ้น 51 แห่ง จากนั้นผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์โดยกำหนดเป็นร้อยละของประชากรในการพิจารณา ถ้าขนาดประชากรเป็นหลักร้อยละ ควรใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 25 เปอร์เซ็นต์ (ธีรวิทย์ เอกะกุล, 2543) ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยมี

ขนาดประชากรเป็นหลักสิบ ผู้วิจัยจึงคิดสัดส่วนที่ 50 เปอร์เซนต์ คำนวณแล้วได้ 26 แห่ง จากนั้นใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยการจับฉลากรายชื่อโรงพยาบาล ใช้วิธีการจับฉลากแบบไม่คืนที่ หลังจากนั้นแจกแบบสอบถามสถานทีละ 20 ชุด ทั้งนี้มีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจำนวน 520 ชุด คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 100 ต่อมาผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามซึ่งพบว่ามีจำนวน 503 ชุด ที่มีความสมบูรณ์ในการนำไปวิเคราะห์ ข้อมูลในขั้นต่อไป

3.2 เครื่องมือและคุณภาพของเครื่องมือวัด

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งมีทั้งหมด 6 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป แบบวัดเจตคติต่อการออม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการออม และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการออม พฤติกรรมการออม และความเครียดทางการเงินในที่ทำงาน เป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 89 ข้อ โดยมีการหาคุณภาพของเครื่องมือวัดด้วยการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาหาความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ไว้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557) จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บจริง จำนวน 40 คน และหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถามนั้นๆ (Item-total correlation) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับคะแนนรวมเป็นบวกและมีค่าตั้งแต่ .20 ขึ้นไป นำไปใช้ในการศึกษา (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์, สุภมาส อังคุชิตี และ อัจฉรา ชำนิประศาสน์, 2550) รวมทั้งหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) ค่า r มากกว่า .80 ขึ้นไป (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544) จากนั้นนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้จริงกับกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในงานวิจัย

3.3 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล และระดับพฤติกรรมกรรมการออมของพยาบาล และใช้สถิติเชิงตัวแปรพหุเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ใช้การวิเคราะห์แบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของพฤติกรรมกรรมการออมของพยาบาล (Structural Equation Models)

4. ผลการวิจัยและอภิปรายผล

4.1 ผลการศึกษาระดับพฤติกรรมกรรมการออมของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าระดับพฤติกรรมกรรมการออมของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.37$, $SD = 0.67$)

4.2 ผลการศึกษาพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมกรรมการออมของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษพบว่าเมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ความสอดคล้องพบว่าดัชนีต่าง ๆ ส่วนใหญ่ชี้ให้เห็นว่าโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมกรรมการออมของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสถิติทดสอบทดสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมกรรมการออมของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

ค่าดัชนี	เกณฑ์ที่ใช้พิจารณา	ผลวิเคราะห์	ผลการพิจารณา
Chi-square test (χ^2)	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) (นงลักษณ์, 2542)	7.16 ($p=0.07$)	ผ่านเกณฑ์
Chi-square test (χ^2) / df	ไม่เกิน 3 (Hair, J.F. et al., 2010)	7.16/3 = 2.38	ผ่านเกณฑ์
GFI	มากกว่า 0.90 (Byrne, 2001)	0.99	ผ่านเกณฑ์
AGFI	มากกว่า 0.90 (Byrne, 2001)	0.95	ผ่านเกณฑ์
CN (Critical N)	มากกว่า 200 (Diamantopous and Siguaw, 2000)	796.70	ผ่านเกณฑ์
Standardized RMR	น้อยกว่า 0.05 (นงลักษณ์, 2542)	0.03	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	น้อยกว่า 0.06 (เสรี, 2547)	0.05	ผ่านเกณฑ์

4.3 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 เจตคติต่อการออมมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการออมของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าเจตคติต่อการออมไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการออมของพยาบาล ดังนั้นจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อนี้ ผลการวิจัยนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเนื่องจากพยาบาลส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.7 ซึ่งบุคคลที่อยู่ในช่วงวัยนี้ส่วนใหญ่เพิ่งเรียนจบและเริ่มทำงาน อาจจะยังไม่มีความคุ้นเคยกับการออม จึงมองว่าพฤติกรรมการออมไม่ใช่เรื่องที่สำคัญ รวมถึงอาจจะยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของพฤติกรรมการออม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับทัศนคติในการออมและการลงทุน เช่น งานวิจัยของ วิทวัส รุ่งเรืองผล (2556) ที่ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์ในการเปลี่ยนพฤติกรรมการออมและการลงทุนของคน วัย 20-29 ปี ผู้การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติและลักษณะของคนวัย 20-29 ปี มีทัศนคติเกี่ยวกับความกังวลในการลงทุน คือ คิดว่าไม่มีเงินมากพอสำหรับการลงทุน ไม่มีความรู้และไม่กล้าเสี่ยง

4.4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 การคล้ายคลึงตามกลุ่มอ้างอิงต่อการออมมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการออมของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า การคล้ายคลึงตามกลุ่มอ้างอิงต่อการออมมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการออมของพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.47 ดังนั้นจึงสนับสนุนสมมติฐานข้อนี้ ผลการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Xiao (2008) ที่ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมกับพฤติกรรมการเงิน โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนกับการตัดสินใจลงทุนของผู้บริโภคชาวอังกฤษ ผลการศึกษาพบว่า เพื่อน ญาติ และคนสนิทมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซื้อกองทุนของผู้บริโภค รวมทั้งงานวิจัยของ Homan (2016) ที่ศึกษาอิทธิพลของการสอนทางการเงินของผู้ปกครองที่มีต่อพฤติกรรมการออมและการออม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การให้ความรู้ในเรื่องการเงินของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมและสามารถลดพฤติกรรมการออมของกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้นในบริบทของพยาบาลเมื่อเขาได้รับการอบรมสั่งสอนจากบุคคลในครอบครัวให้รู้จักการออม หรือการประหยัดค่าใช้จ่าย รวมถึงการได้รับข้อมูลในเรื่องการออม และการลงทุน เช่น ซื้อกองทุน ซื้อสิ่งของหรือทรัพย์สินจากเพื่อนและคนสนิท เขาก็จะมีความมั่นใจ และไม่ลังเลที่จะกระทำ

4.5 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการออมมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการออมของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า

การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการออมมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมกรรมการออมของพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.32 ดังนั้น จึงสนับสนุนสมมติฐานข้อนี้ ซึ่งผลการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับการศึกษาของ Xiao (2006) ที่ได้ตรวจสอบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภคในการวางแผนจัดการหนี้สิน ผลการศึกษาพบว่า ทศนคติต่อพฤติกรรม และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมมีผลต่อพฤติกรรมวางแผนจัดการหนี้สินของผู้บริโภค นอกจากนั้นผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Bandura, Adams, & Beyer (1977) และ Bandura, Adams, Hardy, & Howells (1980) การศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของบุคคล ได้รับอิทธิพลอย่างมากจากความเชื่อมั่นในความสามารถที่จะแสดงพฤติกรรมดังกล่าวของคณุนั้น กล่าวคือได้รับอิทธิพลจากการรับรู้เรื่องการควบคุมพฤติกรรม ความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถของตัวเองจะมีอิทธิพลต่อการเลือกกิจกรรม การเตรียมความพร้อมเพื่อกิจกรรมอย่างหนึ่ง การเพิ่มความพยายามในขณะที่แสดงพฤติกรรม รวมถึงรูปแบบการคิดและปฏิกิริยาทางอารมณ์ ผลวิจัยจึงแสดงให้เห็นว่าเมื่อพยาบาลมีการรับรู้ความสามารถที่เขาจะกระทำพฤติกรรมกรรมการออมนั้นได้ มีความเชื่อมั่นว่าเขาจะสามารถกำหนดแผนการใช้จ่ายให้เหมาะสมกับรายได้ในแต่ละเดือน หรือรู้สึกว่าการออมเงินทุกเดือนเป็นเรื่องง่าย เขาก็จะมีการรับรู้ความสามารถในการทำพฤติกรรมกรรมการออมสูงขึ้นด้วย

4.6 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 4 พฤติกรรมการออมของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครมีอิทธิพลทางตรงต่อความเครียดทางการเงินในที่ทำงาน ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมกรรมการออมของพยาบาลมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อความเครียดทางการเงินในที่ทำงานของพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ -0.09 ดังนั้นจึงสนับสนุนสมมติฐานข้อนี้ แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมกรรมการออมมีผลต่อความเครียดทางการเงินในที่ทำงาน หากจะกล่าวถึงสาเหตุของความเครียด แน่นนอนว่าเรื่องภาระหนี้สิน เงินไม่พอใช้ หรือประสบปัญหาทางการเงิน ย่อมเป็นสาเหตุสำคัญที่นำไปสู่ความเครียด ซึ่งการที่พยาบาลมีพฤติกรรมกรรมการออมที่ไม่ดีนั้น ย่อมส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาทางการเงิน รู้สึกไม่สบายใจกับสถานการณ์ทางการเงิน รู้สึกกังวลกับภาระหนี้สินจนทำให้เกิดความเครียดและส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงาน ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Garman (2002) ที่ศึกษาเรื่อง ความเครียดทางการเงินและการปฏิบัติงานในสถานที่ทำงาน การศึกษาดังกล่าวพบว่าปัญหาทางการเงินของพนักงานทำให้เกิดความยากลำบากนับไม่ถ้วนทั้งทางด้านอารมณ์และร่างกาย ปัญหาทางการเงินเหล่านี้ส่งผลต่อตัวพนักงานและนายจ้าง ทำให้ประสิทธิภาพการทำงานลดลง มีการขาดงานเพิ่มมากขึ้น ทำให้ส่งผลกระทบต่อผลประกอบการของนายจ้างในที่สุด

นอกจากผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่นำเสนอข้างต้น การศึกษาครั้งนี้ยังพบผลวิจัยอื่นเพิ่มเติมคือการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการออมมีอิทธิพลทางลบต่อความเครียดทางการเงินในที่ทำงานโดยส่งผ่านพฤติกรรมกรรมการออมของพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ -0.04 สำหรับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุยกกำลังสอง (R^2) พบผลการวิจัยดังนี้ ตัวแปรเจตคติต่อการออม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการออม และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการออม ซึ่งเป็นตัวแปรเชิงสาเหตุสามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมกรรมการออมของพยาบาล ได้ร้อยละ 49.4 และตัวแปรเจตคติต่อการออม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการออม การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการออม และพฤติกรรมกรรมการออมของพยาบาล สามารถอธิบายความแปรปรวนของความเครียดทางการเงินในที่ทำงานของพยาบาล ได้ร้อยละ 0.4 ดังตารางที่ 2 และรูปภาพประกอบที่ 3

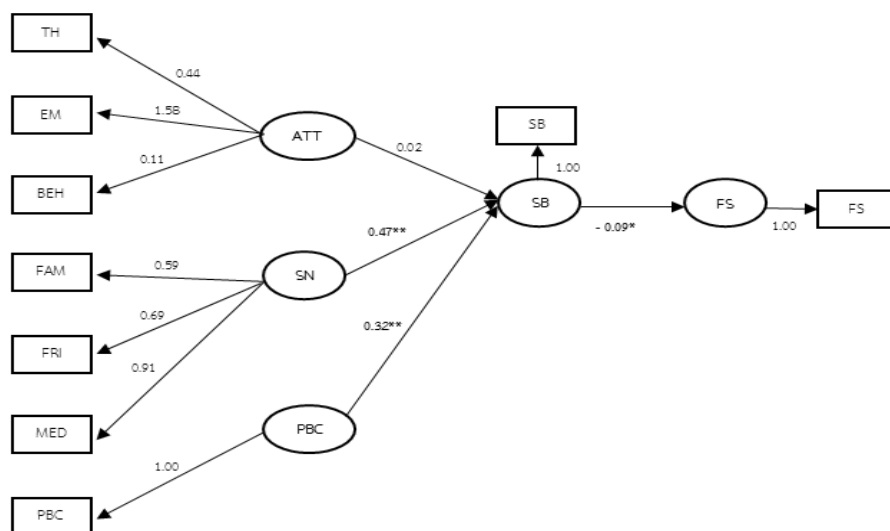
ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์หองศ์ประกอบ

ตัวแปรตาม	R ²	อิทธิพล		ตัวแปรต้น			
				ATT	SN	PBC	SB
SB	.494	DE	b	0.02	0.47**	0.32**	-
			SE	0.02	0.05	0.05	-
			t	0.87	9.43	6.70	-
		IE	b	-	-	-	-
			SE	-	-	-	-
			t	-	-	-	-
		TE	b	0.02	0.47**	0.32**	-
			SE	0.02	0.05	0.05	-
			t	0.87	9.43	6.70	-
		DE	b	-	-	-	-0.09*
			SE	-	-	-	0.04
			t	-	-	-	-2.22
FS	.004	IE	b	-0.00	-0.04*	-0.03	-
			SE	0.00	0.02	0.01	-
			t	-0.74	-2.34	-1.93	-
		TE	b	-0.00	-0.04*	-0.03	-0.09*
			SE	0.00	0.02	0.01	0.04
			t	-0.74	-2.34	-1.93	-2.22

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, ** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รูปภาพประกอบ 3

โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมกรรมการออมของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ SB = พฤติกรรมการออม ATT = เจตคติต่อการออม SN = การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการออม PBC = การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการออม FS = ความเครียดทางการเงินในที่ทำงาน TH = เจตคติด้านความคิด EM = เจตคติด้านความรู้สึก BEH = เจตคติด้านพฤติกรรม FAM = การคล้อยตามครอบครัว FRI = การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน MED = การคล้อยตามสื่อ * นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, ** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของการวิจัย

ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอข้อเสนอแนะที่เป็น ประโยชน์สำหรับการนำผลวิจัยไปใช้และการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

5.1 จากผลการศึกษาพบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการออมมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมกรรมการออมของพยาบาล และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความเครียดทางการเงินในที่ทำางานผ่านพฤติกรรมกรรมการออมของพยาบาล และเมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบพบว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการออม ได้แก่ การคล้อยตามครอบครัว การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และการคล้อยตามสื่อ เป็นปัจจัยที่สำคัญต่งนั้น จึงควรส่งเสริมเรื่องปัจจัยการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการออมให้แก่พยาบาล โดยผู้ที่เกี่ยวข้องอาทิ ผู้บริหารของโรงพยาบาล ควรให้ความสำคัญกับเรื่องพฤติกรรมกรรมการออมของพยาบาล โดยผู้บริหารอาจลงมาให้ความรู้ อบรมส่งเสริมการประหยัดและการออม หรือให้ผู้เชี่ยวชาญทางการเงิน หรือการออม เช่น เจ้าหน้าที่สหกรณ์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินและการลงทุน หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการออมจากกองทุนการออมแห่งชาติ มาสื่อสารข้อมูลกับพยาบาล ในเรื่องของวิธีการออม ข้อดีของการออม รวมถึงความเครียด หรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลประสบปัญหาทางการเงิน โดยทางโรงพยาบาลอาจเชิญชวนให้พนักงาน ครอบครัวของพนักงาน รวมถึงบุคคลใกล้ชิดของพนักงานมาเข้าร่วมโครงการในครั้งนี้ เพื่อเป็นการให้ความรู้ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่พนักงานและกลุ่มบุคคลที่สำคัญของพยาบาล ที่เมื่อกลับไปแล้วกลุ่มอ้างอิงดังกล่าว เช่น บุคคลในครอบครัว หัวหน้างาน หรือเพื่อนในที่ทำงาน จะเป็นผู้คอยช่วยให้คำแนะนำและสนับสนุนในเรื่องการออม ให้ข้อมูลเรื่องการลงทุน รวมถึงมีส่วนร่วมในการตัดสินใจลงทุนของพยาบาลได้

5.2 จากผลการศึกษาที่พบว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการออมมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมกรรมการออมของพยาบาล ดังนั้น จึงควรส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนในการแสดงพฤติกรรมกรรมการออมให้แก่พยาบาลสามารถกระทำได้โดย สร้างความเชื่อ และประสบการณ์ให้แก่พยาบาล โดยให้พยาบาลเข้าร่วมกิจกรรม การพัฒนาการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการออม เริ่มจากทำกิจกรรมเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้รับรู้ว่าคุณมีความสามารถโดยการฝึกทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย แสดงบทบาทสมมติ การสอนตนเอง และให้คำมั่นสัญญากับตนเองและผู้อื่น ซึ่งเมื่อได้เรียนรู้เทคนิค และได้ลองปฏิบัติก็จะสามารถทำให้พยาบาลตระหนักรู้ด้วยตนเองมากขึ้น เชื่อว่าตนเองสามารถกระทำได้ ทำให้มีการรับรู้ความสามารถของตนเองและการควบคุมตนเองให้มีพฤติกรรมกรรมการออมที่ดีขึ้น

5.3 ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ในการวิจัยครั้งต่อไปอาจมีการศึกษาในพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลรัฐบาล หรือพนักงานกลุ่มธุรกิจอื่น เพื่อนำมาเปรียบเทียบ ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมกรรมการออมได้ชัดเจนมากขึ้น นอกจากนั้นในงานวิจัยครั้งนี้ยังมียังปัจจัยตัวอื่นๆ ที่ยังไม่ได้ศึกษาอาทิ ความรู้ทางการเงิน การออม ความตระหนัก เป็นต้น หากมีการศึกษาตัวแปรเหล่านี้ในครั้งต่อไปอาจทำให้ได้ข้อค้นพบที่น่าจะเป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น

6. สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่าระดับพฤติกรรมกรรมการออมของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และผลวิจัยในส่วนของการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์ โครงสร้างเชิงสาเหตุของพฤติกรรมกรรมการออมของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่สำคัญคือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการออม ได้แก่ กลุ่มครอบครัว กลุ่มเพื่อน และสื่อ และอีกปัจจัยหนึ่งคือการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการออมจะส่งผลโดยตรงไปยังพฤติกรรมกรรมการออมของพยาบาล จากนั้นพฤติกรรมกรรมการออมของพยาบาลจะส่งอิทธิพลต่อไปยังความเครียดทางการเงินในที่ทำางาน

บรรณานุกรม

- กองการพยาบาล. (2544). *การประกันคุณภาพการพยาบาลในโรงพยาบาล : งานบริการพยาบาลผู้ป่วยใน*.
กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข.
- ธำนิษฐ์ ศิลป์จารุ. (2557). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS* (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ:
บริษัท เอส. อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- ธีรภูมิ เอกะกุล. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏ
อุบลราชธานี.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสเรล สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยดา สมบัติวัฒนา. (2550). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการออมของนิสิตปริญญาตรี โครงการ
บริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ปริญญาโทบริหารธุรกิจบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์, สุภมาส อังศุโชติ และอัจฉรา ชำนิประศาสน์. (2550). *สถิติสำหรับการวิจัยและเทคนิคการใช้
SPSS*. กรุงเทพฯ: บริษัท มิสชั่น มีเดีย จำกัด.
- วิวัฒน์ รุ่งเรืองผล. (2556). กลยุทธ์ในการเปลี่ยนพฤติกรรมการออมและการลงทุนของคน วัย 20-29 ปี สู่อการลงทุนใน
ตลาดหลักทรัพย์. *วารสารบริหารธุรกิจ*, 36(137), 24-37.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2544). *ทฤษฎีการทดสอบดั้งเดิม* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาลตำรวจ จำกัด. (2558). *จำนวนสมาชิก และทุนดำเนินงาน เปรียบเทียบระหว่างปี
2553-2557*. สืบค้นวันที่ 15 ตุลาคม 2558, จาก <http://www.policehospital-oop.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538987761>
- เสรี ชัดแฉ่ม. (2547). *การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน*. *วารสารวิจัยและวัดผลการศึกษา*, 2(1), 15 – 42.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2553). *ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติฉบับที่ 11*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักสถานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. (2554). *รายชื่อสถานพยาบาลประเภท
ที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน (โรงพยาบาล และสถานพยาบาล)*. สืบค้นวันที่ 17 กรกฎาคม 2559,
จาก <http://mrd-hss.moph.go.th>.
- Ajzen, I. (1985). *From Intentions to Actions : A Theory of Planned Behavior*. Action-control : From
Cognition to Behavior. 11-39. Edited by Kuhl & J. Beckman. Heidelberg, Germany : Springer.
- อ้างถึงใน อติราช เกิดทอง. (2552). *การวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ตามแนวทางทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนและผลกระทบจากการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัด กรุงเทพมหานคร (ปริญญาโทบริหารธุรกิจบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (1988). *Attitudes, Personality and Behavior*. Chicago : Open University Press.

- _____. (1991). The Theory of Planned Behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50, 179-211. อ้างถึงใน อติราช เกิดทอง. (2552). การวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ตามแนวทางทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน และผลกระทบจากการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัด กรุงเทพมหานคร (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2002a). *Constructing a TpB Questionnaire : Conceptual and Methodological Considerations*. Retrieved Sep 1, 2015, from <http://socgeo.ruhosting.nl/html/files/spatbeh/tpb.measurement.pdf>
- _____. (2002b). Perceived Behavioral Control, Self-efficacy, Locus of Control, and the Theory of Planned behavior. *Journal of Applied Social Psychology*, 32, 665-683.
- _____. (2006a) *Constructing a Theory of Planned Behavior Questionnaire*. Retrieved Sep 1, 2015, from <http://people.umass.edu/aizen/tpb.html>
- _____. (2006b) *Behavioral Interventions Based on Theory of Planned Behavior*. Retrieved Sep 1, 2015, from <http://people.umass.edu/aizen/tpb.html>
- Bandura, A., Adams, N. E., & Beyer, J. (1977). Cognitive processes mediating behavioral change. *Journal of Personality and Social Psychology*, 35(125), 139.
- Bandura, A., Adams, N. E., Hardy, A. B., & Howells, G. N. (1980). Tests of the generality of self-efficacy theory. *Cognitive Therapy and Research*, 4(39), 66.
- Brown, R. (1999). *Financially-troubled employees and threats of violence impact the workplace*. *Personal Finances and Worker Productivity*, 3(1), 38-47.
- Byrne, B. M. (2001). *Structural equation modeling with AMOS: Basic concepts, applications, and programming*. Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Comrey, A. L & Lee, H. B. (1992). *A First Course in Factor Analysis* (2nd ed.). Hillsdale, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Diamantopoulos, A., & Siguaw, J. D. (2000). *Introducing lisrel: A Guide for the Uninitiated*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Garman, E. T. (2002). *Financial Stress and Workplace Performance: Developing Employer-Credit Union Partnerships*. USA: Filene Research Institute.
- Garman, E. T., Kim, J., Kratzer, C. Y., Brunson, B. H., & Joo, S. (1999). Workplace financial education improves personal financial wellness. *Financial Counseling and Planning*, 10(1), 79-88.
- Garman, E. T., Leech, I. E., & Grable, J. E. (1996). The negative impact of employee poor personal financial behaviors on employers. *Financial Counseling and Planning*, 7, 157-168.
- Griffith, L. and Gilroy, T. (1997). *Scope and Impact of Personal Financial Management Difficulties of Service Members on the Department of the Navy*. DTIC Online Military Technical Report. n.p.

- Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J., & Anderson, R.E. (2010). *Multivariate Data Analysis*. Seventh Edition. Prentice Hall, Upper Saddle River, New Jersey.
- Homan, A. M. (2016). *The Influence of Parental Financial Teaching on Saving and Borrowing Behavior* (Research report). Netherlands: University of Groningen.
- Kim, J. (2004). Impact of a workplace financial education program on financial attitude, financial behavior, financial well-being, and financial knowledge. *Proceedings of the Association for Financial Counseling and Planning Education*. n.p.
- Peirce, R. S., Frone, M. R., Russell, M., & Cooper, M. L. (1996). Financial stress, social support, and alcohol involvement: a longitudinal test of the buffering hypothesis in a general population survey. *Health Psychology, 15* (1), 38-47.
- Xiao, J. J. (2008). Applying Behavior Theories to Financial Behavior. *Research gate*. n.p.
- Xiao, J. J., & Wu, J. (2006). Applying the theory of planned behavior to retain credit counseling clients. *Proceedings of the Association for Financial Counseling and Planning Education*. n.p.